

VIOLET

Leesexemplaar

© 2025, Leen De Laere en Pelckmans Uitgevers nv
pelckmans.be
Brasschaatsteenweg 308, 2920 Kalmthout, België

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand
of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke
voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever, behalve in
geval van wettelijke uitzondering. Informatie over kopieerrechten en de
wetgeving met betrekking tot de reproductie vindt u op www.reprobel.be.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored or
made public by any means whatsoever, whether electronic or mechanical,
without prior permission in writing from the publisher.

Vormgeving: Pelckmans Uitgevers
Omslagbeeld: © London Museum

D/2025/0055/256
ISBN 978 94 6234 810 3
NUR 301
THEMA FBA

Ook verkrijgbaar als:
E-book: ISBN 978 94 6234 837 0

pelckmans.be

 facebook.com/pelckmans.be
 instagram.com/pelckmans.be

wablief.be

 facebook.com/Wablief
 instagram.com/_wablief

LEEN DE LAERE

VIOLET

 wablieft
klare taal, goed verhaal

P E L C K M A N S

Afscheid

Ik kijk naar mijn handen. Ze steken wit af tegen mijn zwarte rok. Koud en klam liggen ze in mijn schoot. Als twee dode vissen.

Ik weet niet hoelang ik al in het ijskoude slaapkamertje zit.

Plots klopt iemand op de deur. Tante Mathilde steekt haar hoofd naar binnen.

‘Maar kind toch! Wat zit je hier te doen?’

Iedereen wacht beneden. Het is tijd!’

Langzaam sta ik op. Ik trek mijn handschoenen aan. Tante Mathilde zucht en geeft me een teken dat ik haar moet volgen.

Terwijl ik de trap af loop, staar ik naar haar brede, schommelende achterste. Er waren meters zijde nodig voor haar jurk. Ik kan het weten, want ik moest die naaien.

Een paar uur later is het voorbij. Ik ga vooraan in de rouwstoet staan. Langzaam lopen we terug naar het huis van oom en tante. Daar staat een uitgebreide koffietafel

klaar: soep, broodjes, kaas en koude schotels. Daar heeft tante Mathilde voor gezorgd, samen met de buurvrouwen.

Veel krijg ik niet naar binnen. Ik eet maar een paar happen. Ondertussen antwoord ik zo beleefd als ik kan op alle woorden van troost. Sommige mensen vragen wat ik ga doen, maar dat weet ik zelf niet. Daar beslissen oom Louis en tante Mathilde over.

‘Nee, we nemen haar niet in huis!’ Tante Mathilde zegt het zachtjes, maar ik hoor het toch. Ze staat in een hoekje te praten met een dame. Ik zie niet met wie, omdat ze verscholen gaat achter mijn tante.

De vrouw mompelt iets, maar ik kan niet horen wat ze zegt.

Tante Mathilde antwoordt: ‘Misschien wel. Dat zou een goede oplossing zijn.’

Ze praten natuurlijk over mij.

De gasten nemen afscheid. De buurvrouwen helpen met opruimen en met de vaat. Dan gaan ook zij één voor één naar huis. Ik blijf achter met tante Mathilde en oom Louis.

Opeens voel ik me doodmoe en erg eenzaam. Hoe moet ik verder zonder papa? Tante Mathilde wil mij niet in haar huis, dat is wel duidelijk. Er is ook geen plaats voor mij. Oom en tante hebben al zes kinderen, en een zevende is op komst.

Oom neemt zijn bril af en wrijft in zijn ogen. ‘Het was een mooie kerkdienst. Vind je ook niet, Geertje?’ Hij kijkt mij aan met vriendelijke bruine ogen. Zijn wenkbrauwen lijken wel kleine borstels. Oom Louis lijkt veel op mijn vader, maar hij is wat kleiner en dunner. Papa’s jongere broer is het enige familielid dat ik nog heb. Nu papa dood is, is hij mijn voogd. Hij is een lieve man, maar hij heeft niet veel te zeggen in huis. Tante Mathilde is de baas.

Voor ik iets kan zeggen, snauwt Tante Mathilde: ‘Natuurlijk was het een mooie begrafenis. Ze heeft genoeg gekost! Geertruida mag wel dankbaar zijn dat wij alles betaald hebben. Hopelijk toont ze die dankbaarheid ook!’

Tante Mathilde noemt mij altijd bij mijn volledige naam, Geertruida. Ik heb een hekel aan mijn naam, maar ik hou ook niet zo van ‘Geertje’. Jammer dat niemand mijn tweede naam, Violet, wil gebruiken. Die klinkt bijzonder, en veel mooier!

‘Zorgen voor een mooie begrafenis was wel het minste wat ik voor mijn broer kon doen,’ zegt oom Louis kalm. Hij staat op en glimlacht naar mij. ‘Ga maar gauw slapen, kindje. Je ziet er wat bleek uit.’

Ik wens hun goedenacht en verdwijnen naar boven, naar het kamertje op zolder. Dat is de kamer voor de dienstbode. Die was toevallig leeg, want tante heeft het dienstmeisje pas ontslagen. Sinds de dood van papa, drie dagen geleden, logeer ik er. Maar niet voor lang meer, denk ik. Ik heb alleen wat kleren meegebracht, de trouwfoto van mama en papa, en mijn schrijfmachine, ondanks tante Mathildes protesten.

Ik ben heel moe, maar ik kan niet slapen. Ik pieker over de woorden van tante Mathilde: ‘We nemen haar niet in huis!’ Natuurlijk had

ik wel verwacht dat ze van mij af wil. Ze heeft een dienstmeisje nodig. En dat meisje moet een kamer hebben. Deze kamer. Maar tante kan mij niet zomaar wegsturen. Dat zou oom Louis nooit goed vinden. Ik lig lang te woelen en te draaien. Wanneer ik eindelijk in slaap val, droom ik over tante Mathilde, die op een reusachtige schrijfmachine klimt.

Plannen voor de toekomst

Met een schok word ik wakker. Eerst weet ik niet waar ik ben. Dan herinner ik mij alles weer: de dood van papa, de begrafenis, het kamertje bij oom Louis. Het verdriet om papa snoert mijn keel dicht. Ik ben niet meer de verwendende enige dochter van de dokter, maar een wees. Ik ben afhankelijk van familie, en dan nog van familie die niet van mij houdt. Ik ga rechtop zitten. Bijna stoot ik mijn hoofd tegen het schuine plafond. Het bed kraakt en ik heb het koud. Dit kamertje is niet bepaald comfortabel.

Terwijl ik mij aankleed, maak ik plannen voor de toekomst. Tante Mathilde wil mij niet in huis en ik wil hier niet blijven. Waar moet ik dan naartoe? De zoon van de bakker wil met mij trouwen. Maar ik wil hem niet als man. Niet omdat ik mij te goed voor hem voel, zoals tante Mathilde zegt. Ik hou gewoon niet van hem. Hij is een vervelende zeurpiet die het altijd beter weet.

Ik blijf zeker niet hier als gratis kindermisje en dienstbode. Dat zou papa ook niet gewild hebben. Hij vond dat ik iets moest doen met mijn goede opleiding. Zo goed is die nu ook weer niet. Op mijn deftige school in Brussel leerden we vooral talen en dingen die nuttig zijn voor jongedames van goede afkomst. Handwerken, muziek spelen, tekenen en 'goede manieren'.

Ik vond het fijn op die kostschool. Eerst hilde ik mezelf vaak in slaap omdat ik me eenzaam voelde. Ik kon moeilijk contact leggen met de andere meisjes. We mochten geen Vlaams spreken, alleen Frans. Sommige meisjes lachten mij uit om mijn West-Vlaamse accent. Maar na een paar maanden voelde ik me er toch helemaal thuis en kreeg ik er goede vriendinnen.

Ik kan werk zoeken en op kamers wonen bij een keurige huisbazin. Als oom Louis – of beter gezegd, tante Mathilde – dat goed vindt. Ik spreek en schrijf bijna perfect Frans en heel goed Engels. En volgens de leraar op de kostschool heb ik veel talent voor

tekenen en schilderen. Ik kan vast wel ergens privé-lerares worden. Of ik kan bij een kantoor gaan werken. Er zijn vast niet zoveel meisjes die kunnen tikken op zo'n moderne schrijfmachine.

Het liefst wil ik naar de kunstacademie.

Dan kan ik alles schilderen wat ik wil, en leren werken met olieverf. Op de kostschool mochten we alleen schilderen met waterverf. Dan maakten we brave prenten van huisjes en bloemen. Of tekenden we portretten. Dat doe ik graag en goed, maar ik wil ook andere dingen maken.

Oom en tante zullen mij verbieden om naar de academie te gaan. Dat weet ik zeker.

Waarom zou ik het dan vragen? Ik kan niets doen zonder hun toestemming.

Ik kijk naar mijn schrijfmachine, mijn grote trots. Het is dankzij papa dat ik kan typen. Mijn vader had een erg lelijk handschrift, moet je weten. Dat hebben wel meer dokters. Ik moest alle brieven en artikels van papa overschrijven, anders kon niemand er een letter van lezen. Papa schreef niet zo veel